

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2014, č. j. 45 A 68/2012 – 44, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Nejvyššího správního soudu JUDr. Janu Passerovi, JUDr. Michalu Mazancovi a Mgr. Davidu Hipšrovi,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Jan Passer, JUDr. Michal Mazanec a Mgr. David Hipšr **nej sou v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 40/2014.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce napadl u Krajského soudu v Praze rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2012, č. j. 162311/2012/KUSK. Krajský soud žalobu odmítl svým usnesením ze dne 20. 2. 2014, č. j. 45 A 68/2012 – 44. Proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost.

Usnesením ze dne 28. 3. 2014, č. j. 8 As 40/2014 – 8, Nejvyšší správní soud žalobci odejmul částečné osvobození od soudního poplatku, zamítl jeho žádost o plné osvobození od soudních poplatků, zamítl i žádost o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a žalobce vyzval, aby zaplatil soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti a předložil plnou moc udělenou advokátovi.

Žalobce poté ve svých podáních ze dne 5. 4. 2014 vznesl námitku podjatosti, neboť podle jeho mínění je ve věci „*dána podjatost soudců Passera, a spol. – jakož i celého NSS.*“ Svou námitku odůvodnil tím, že Nejvyšší správní soud „*koordinovaně kryje neostalinskou represy pod č. j. 3 Ans 3/09,*“ a kryje také „*represy StB a zločiny komunismu upřením mně práva na osvobození od soudního poplatku, za účelem ochrany mého práva jedná se o skandální postup a je dána podjatost NSS.*“ Argumentaci žalobce lze v zásadě shrnout tak, že soudci Nejvyššího správního soudu, zejména pak soudci jeho osmého senátu, jsou podjatí, protože kryjí postup třetího senátu téhož soudu, který kryje postup dalších, v námitce blíže určených orgánů a osob, které kryjí zločiny a porušování práva v průběhu tzv. doby nesvobody ve smyslu zákona č. 480/1991 Sb., o době nesvobody.

Je-li účastníkem řízení vznesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu, a přitom je již zřejmé, kterému soudci (soudcům) je či bude věc přidělena, rozhodne soud v souladu se zásadou hospodárnosti řízení o důvodech vyloučení jen těchto soudců. Až v případě, že by byl shledán důvod pro vyloučení u soudců, kterým je věc podle rozvrhu práce přidělena, je účelné posoudit důvody vyloučení i ve vztahu k ostatním soudcům (srov. usnesení NSS ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34).

Žalobce namítl podjatost všech soudců Nejvyššího správního soudu. Podle rozvrhu práce již věc byla přidělena osmému senátu Nejvyššího správního soudu ve složení JUDr. Jan Passer, JUDr. Michal Mazanec a Mgr. David Hipšr. Nejvyšší správní soud se proto nejprve zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k těmto třem soudcům. Teprve byla-li by shledána důvodnou a byli-li by tito soudci vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, přistoupil by Nejvyšší správní soud „v druhé fázi“ ke zkoumání podjatosti ostatních soudců Nejvyššího správního soudu.

Jmenovaní soudci osmému senátu se k námitce podjatosti shodně vyjádřili v tom smyslu, že žalobce osobně neznají a nejsou jim známy žádné skutečnosti, které by zavdávaly pochybnosti o jejich nepodjatosti.

Podle § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezáujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes

pokračování

zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nález Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána zákonnému (příslušnému) soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

Z námitky podjatosti vznesené žalobcem vyplývá, že podjatost členů osmého senátu Nejvyššího správního soudu dovozuje z předchozího rozhodování tohoto senátu, zejména z toho, že žalobce vyzval k zaplacení soudního poplatku a předložení plné moci udělené advokátovi. Žalobce tedy opřel námitku podjatosti výlučně o obecná tvrzení týkající se postupu v předchozích řízeních u Nejvyššího správního soudu; z § 8 odst. 1, věty třetí, s. ř. s. ovšem jednoznačně plyne, že důvodem pro vyloučení soudců není jejich postup v dané věci či v jiných věcech. Námitka podjatosti postavená na takovýchto skutečnostech proto není důvodná. Toho si žalobce ostatně musí být již vědom, neboť o v zásadě totožných námitkách žalobce ve vztahu ke třetímu senátu Nejvyššího správního soudu (legalizace podvodů, krytí zločinů komunismu) rozhodl tento soud shodně svým usnesením ze dne 1. 6. 2012, č. j. Nao 38/2012 – 15.

Za situace, kdy rovněž dotčení soudci vyloučili existenci skutečností, jež by mohly být důvodem jejich podjatosti, a ani jiná skutečnost obsažená v soudním spisu o případné podjatosti těchto soudců nesvědčí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudci JUDr. Jan Passer, JUDr. Michal Mazanec a Mgr. David Hipšr nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 40/2014.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu